

Broj: UP1 05-1-34-16-165-3/25
Sarajevo, 08.05.2025. godine

Na osnovu člana 26. stav (4) Zakona o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 61/23), rješavajući po zahtjevu
, direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini *donosi*

RJEŠENJE o slobodi pristupa informacijama

1. odobrava se pristup informacijama po zahtjevu zaprimljenom 24.04.2025. godine.
2. Podnositelju zahtjeva uz tačke 1. dispozitiva dostavlja se kopija tražene dokumentacije.

Образложење

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) je dana 24.04.2025. godine zaprimila zahtjev za pristup informacijama u skladu sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon).

Uvidom u zahtjev utvrđeno je da je isti podnesen u skladu sa odredbama člana 23. Zakona o slobodi pristupa informacijama na nivou institucija Bosne i Hercegovine.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Agencija je, u skladu sa odredbama člana 26. stav (1) Zakona, poduzela sve potrebne radnje kako bi prikupila tražene informacije i razmotrila sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu predmetnog zahtjeva.

Temeljem navedenog, odlučeno je kao u dispozitivu Rješenja, te se podnositelju zahtjeva dostavlja informacija kako slijedi:

Pitanje 1. i 3. - Agencija je donijela Rješenje kojim je upozorila Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske da putem Sistema video nadzora na javnim površinama u Republici Srpskoj ne vrši automatsko prepoznavanje lica građana bez pravnog osnova. i isto se dostavlja podnosiocu zahtjeva.

Pitanje 2. - Agencija je dala mišljenje o upotrebi kamera koje omogućavaju prepoznavanje lica i isto se dostavlja podnosiocu zahtjeva.

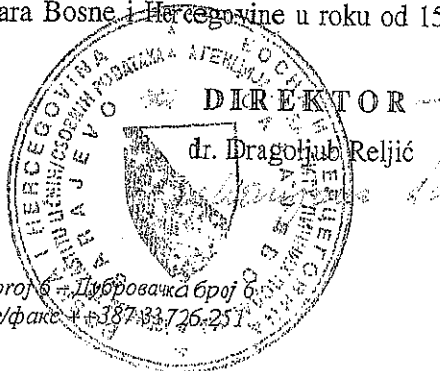
Pitanje 4. - Agenciji nije poznato da li postoji drugi nivo vlasti koji je razmatrao korištenje tehnologije prepoznavanja lica.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od dana prijema.

Dostaviti:

- Službenik za informisanje;
- Web redakcija;
- U spis.

Sarajevo-Capajeso, Dubrovačka broj 6, Дубровацка број 6
tel/men ++387 33 726-250, faks/faxe ++387 33 726-251

Broj: UP1 03-1-37-5-265-6/20

Datum: 13.05.2021. godine

Na osnovu člana 40. stav (1) tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/06, 76/11 i 89/11) i člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/02, 102/09 i 72/17) rješavajući po službenoj dužnosti u predmetu obrade ličnih podataka automatskim prepoznavanjem lica građana, putem sistema video nadzora na javnim površinama u Republici Srpskoj od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, *donosi*:

RJEŠENJE

Upozorava se Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske da putem sistema video nadzora na javnim površinama u Republici Srpskoj, ne vrši automatsko prepoznavanje lica građana, bez zakonskog pravnog osnova.

Образложење

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) zaprimila je prijavu u kojoj je navedeno da je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) uspostavilo nove sisteme video nadzora na više lokacija u Banjaluci, za koje se prema evidenciji javnih nabavki, uspostavilo da posjeduju softver za „prepoznavanje lica“. Prema navodima iz prijave, Ministarstvo nije obavijestilo građane o postavljanju novih kamera i njihovim mogućnostima, niti je kraj istih stavljen bilo kakav vid obavještenja. Osim toga, Agencija je uočila da su pojedini mediji objavili da sistem video nadzora, koji je uspostavljen ne samo u Banjaluci, već i u drugim mjestima u Republici Srpskoj, ima mogućnost da svakog prolaznika detektuje putem softvera za skeniranje lica.

S tim u vezi, Agencija se obratila Ministarstvu sa zahtjevom za dostavljanje informacije da li je u postupcima javne nabavke sistema video nadzora javnih površina, nabavilo softver za skeniranje/prepoznavanje lica te da li je sistem video nadzora sa softverom za skeniranje lica, instaliran na javnim površinama u Banjaluci i drugim mjestima u Republici Srpskoj. Agencija je istim aktom, zahtijevala i druge informacije te kopije dokumentacije u vezi sa predmetnom obradom ličnih podataka građana.

U informaciji broj: S/M-840.9-112/20 od 12.11.2020. godine, Ministarstvo se izjasnilo da nije uspostavilo sistem za prepoznavanje lica i da ne posjeduje softver za prepoznavanje lica. Dalje je navelo da je u skladu sa članom 29. stav (1) tačka 13) i članom 46. Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima Republike Srpske, pristupilo uspostavi sistema video nadzora i snimanja javnih mjesta u saradnji sa lokalnim zajednicama, a na osnovu potpisanih sporazuma. Prema navodima Ministarstva, shodno članu 141. stav (1) tačka 20) navedenog zakona, uspostavljena je evidencija video nadzora. Kod uspostave iste postupljeno je u skladu sa članom 14. stav (2) Zakona o zaštiti ličnih podataka, što prema Ministarstvu znači da je sistem video nadzora regulisan sljedećim propisima:

Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6

tel/men +387 33 726-250, faks/faks +387 33 726-251

1. Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i rokovima čuvanja evidencija koje vodi Ministarstvo („Službeni glasnik RS“ broj: 50/17 i 102/18),
2. Odluka o Preporukama o uslovima i načinu realizacije sistema video nadzora na raskrscima broj: S/M-472/12 od 23.12.2012. godine i Preporuka o uslovima i načinu realizacije sistema video nadzora na raskrscima (Dokument objašnjava namjenu i način korišćenja sistema video nadzora. Izvod iz preporuka je dostupan na internet stranici Ministarstva www.mup.vladars.net u meniju Zakonodavstvo-standardi i preporuke od 2012 godine,
3. Uputstvo o vođenju evidencije video nadzora broj: S/M-3620/12 od 13.12.2012. godine,
4. Odluka o usvajanju Politike video nadzora broj: S/M-020-103/18 od 18.06.2018. godine i Politika video nadzora,
5. Agenciji je prijavljena zbirka ličnih podataka koju vodi Ministarstvo (akti broj: S/M052-1009/15 od 13.07. i 20.10.2015. godine, među kojima je i pod rednim brojem 19. navedena evidencija o video nadzoru.

Nadalje, u informaciji je navedeno da sistem za nadzor i snimanje javnih površina, koji je uspostavljen u okviru Ministarstva, ne posjeduje funkcionalnost prepoznavanja lica, niti biometrijske obrade podataka. Oprema koja vrši nadzor i snimanje, odnosno kamere, posjeduju funkcionalnost detekcije lica (eng: *face detect*), koja omogućava usmjeravanje fokusa kamere. Takva funkcionalnost se nalazi u opisima komercijalnih kamera koje se koriste kod fotoaparata ili mobilnih telefona i služi za izoštravanje slike u ciljanim dijelovima nadgledane površine ili javnog mjesta u slučaju sistema Ministarstva. Ministarstvo ističe da pametna funkcija „detekcija lica“ (*face detect*) ni na koji način nije isto što i funkcija „prepoznavanje lica“ (eng: *face recognition*), koja predstavlja biometrijsko skeniranje lica radi upoređivanja sa bazama podataka. U opisima kamera koje koristi Ministarstvo postoji i funkcija „maskiranje privatnosti“, koja služi za zatamnjenje dijela slike koji nadzire privatnu površinu. Ova opcija se koristi ukoliko je pozicija kamere takva da se ne može izbjeći da u vidnom polju kamere bude privatno mjesto, a da bi se snimala javna mjesta od interesa. Prema navodima iz informacije, Ministarstvo i Grad Banjaluka su još 12.09.2018. godine, obavijestili javnost o početku radova na realizaciji projekta sistema video nadzora. Sve aktivnosti vezane za sistem video nadzora rade se javno i transparentno. Shodno tome, Ministarstvo je putem sredstava javnog informisanja obavijestilo građane o tehničkim karakteristikama kamera koje se instaliraju i tom prilikom objasnilo razliku između funkcija „*face detect*“ i „*face recognition*“. Kada se sve aktivnosti na uspostavljanju sistema završe, isti će sa svim svojim funkcionalnostima, prema navodima Ministarstva, biti prezentovan javnosti u saradnji sa Gradom Banjaluka, kao što je to učinjeno u Doboju, Istočnom Sarajevu, Višegradu, Jezeru, Ribniku i dr.

Uz akt broj: S/M-840.9-112/20 od 09.12.2020. godine, Ministarstvo je dostavilo fco. otpremnice sa specifikacijom isporučene i ugrađene opreme za sistem video nadzora u gradu Banjaluka. Ministarstvo se izjasnilo da nije u mogućnosti da dostavi dokumentaciju za ostale gradove i opštine, jer je u istim, izuzev Banjaluke, postupak javne nabavke provodila lokalna zajednica na osnovu elaborata Ministarstva. S tim u vezi, ističe se da je oprema i u drugim lokalnim zajednicama istih karakteristika kao u Banjaluci, što znači da nijedan sistem video nadzora i snimanja javnih mjesta koji se koristi u Ministarstvu ne posjeduje softver koji omogućava biometrijsko skeniranje lica u svrhu pretrage baza podataka. Ministarstvo je navelo da je provelo niz aktivnosti u vezi obavještanja javnosti u vezi sa sistemom video nadzora i to: Obavještanje o početku instalacije sistema video nadzora u gradu Banjaluka od 09.09.2018. godine, koje je preuzeto od sredstava javnog informisanja, Saopštenje za javnost iz jula 2019. godine oko uspostavljanja video sistema po konceptu „Bezbedan grad“, Vijest o uspostavi sistema video nadzora na području grada Istočno Sarajevo te Intervju načelnika Uprave policije od 02.08.2020. godine, koji je dat Alternativnoj televiziji. S tim u vezi, Ministarstvo je navelo linkove na kojima se nalaze navedena javna saopštenja. Osim otpremnice sa specifikacijom isporučene i ugrađene

Sarajevo / Sarajevo, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6

tell/men +387 33 726-250, faks/faks +387 33 726-251

opreme u Banjaluci, Ministarstvo je uz odgovor dostavilo fco. Odluke o usvajanju Politike video nadzora od 18.06.2018. godine, Politike video nadzora od 08.06.2018. godine te Saopštenja za javnost broj: SM-1-053.1-116/19 od 09.07.2019. godine.

Pregledom Politike video nadzora, konstatovano je da je u Uvodu iste navedeno da se sistemi video nadzora koji se koriste u Ministarstvu, po svojim specifičnostima mogu podijeliti na sisteme video nadzora javnih površina, sisteme za nadzor unutrašnjosti i okoline objekata Ministarstva i sisteme na lokacijama za izdavanje dokumenata. U tački 2.1 navedene Politike, konstatovano je da se odnosi na sve sisteme video nadzora koji se budu realizovali nakon objavljivanja iste. U tački 5.6.4 Politike video nadzora određeno je sljedeće: „Za kamere opšte namjene, namjena se definiše prema nivoima detalja na slici i može biti: detekcija, opservacija, prepoznavanje i identifikacija“, dok je u tački 5.6.5, određeno je: „Kamere specifične namjene su kamere ili sistemi koji se koriste za automatsko prepoznavanje lica, automatsko očitavanje registarskih oznaka, termovizijske kamere itd“.

Nadalje, u tački 5.8.2 Politike video nadzora određeno je da na osnovu nivoa detalja uočljivih na izdvojenoj slici, kamere mogu biti namijenjene za:

„detekciju-omogućava da se uoči broj i smjer kretanja objekta na nadgledanom području, 25pixel/m

opservaciju-omogućava da se na objektu uoče krupniji karakteristični detalji, kao što je boja odjeće (ako se radi o čovjeku) ili boja vozila 62,5 pixel/m

prepoznavanje-omogućava da se sa velikom vjerovatnoćom može utvrditi da li se radi o licu koje je ranije viđao, 125 pixel/m

identifikaciju-omogućava da se na objektu uoče sitniji detalji, odnosno da se identifikuje osoba bez sumnje, odnosno sa snimka je moguće očitati registarske oznake vozila 250 pixel/m“.

U tački 5.8.3 propisano je sljedeće: „Implementacija sistema sa mogućnošću automatskog prepoznavanja lica ili automatskog očitavanja registarskih oznaka treba da predvidi i mogućnost povezivanja sa drugim sistemima koji se koriste u Ministarstvu“.

Pregledom podataka o tehničkim karakteristikama opreme za sistem video nadzora na području grada Banjaluka iz specifikacije koju je dostavilo Ministarstvo, konstatovano je da se putem ugrađene opreme mogu praviti snimci i slike visokog kvaliteta i visokim nivoom uočljivih detalja.

Agencija je u provedenom postupku utvrdila sljedeće:

Ministarstvo je u Politici video nadzora od 08.06.2018. godine, propisalo obradu ličnih podataka vršenjem automatskog prepoznavanja lica građana putem sistema video nadzora na javnim površinama.

Ministarstvo ima tehničku mogućnost da vrši automatsko prepoznavanje lica građana putem sistema video nadzora na javnim površinama u Republici Srpskoj, uz primjenu odgovarajućih softvera.

Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon) predstavlja osnovnu legislativu koja neposredno određuje obradu ličnih podataka. Shodno članu 1. Zakona, njegov osnovni cilj je da svim licima na teritoriji Bosne i Hercegovine, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, osigura zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a naročito pravo na privatnost i zaštitu podataka u pogledu obrade ličnih podataka koji se na njih odnose.

U skladu sa članom 3. Zakona:

- lični podaci znače bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičko lice koje je identifikovano ili se može utvrditi identitet lica;

- *nosilac podataka* je fizičko lice čiji se identitet može ustanoviti ili identifikovati, neposredno ili posredno, naročito na osnovu jedinstvenog matičnog broja te jednog ili više faktora karakterističnih za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog lica;

- *posebne kategorije* podataka podrazumijevaju sve lične podatke koji otkrivaju;

a) rasno porijeklo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost, ili članstvo u sindikatima, religiozno, filozofsko ili drugo uvjerenje, zdravstveno stanje, genetski kod i seksualni život;

b) krivične presude;

c) biometrijske podatke;

- *obrada ličnih podataka* podrazumijeva bilo koju radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unos, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, savjetovanje, korišćenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

- *kontrolor* je svaki javni organ, fizičko ili pravno lice, agencija ili drugi organ koji samostalno ili s drugim vodi, obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade ličnih podataka na osnovu zakona ili propisa.

Shodno definicijama, Ministarstvo je kontrolor koji je Politikom video nadzora od 08.06.2018. godine, propisao obradu ličnih podataka automatskim prepoznavanjem lica građana, putem sistema video nadzora na javnim površinama te drugim mjestima i objektima nad kojima vrši nadzor.

Član 4. stav (1) tačka a) Zakona, propisuje princip koji obavezuje kontrolora da lične podatke obrađuje na *pravičan i zakonit način*. Ovaj princip podrazumijeva obradu ličnih podataka na osnovu saglasnosti nosioca podataka u smislu člana 5. Zakona ili se obrada vrši bez saglasnosti ukoliko je ispunjen jedan od uslova propisanih u članu 6. Zakona.

Automatsko prepoznavanje lica nosioca podataka putem kamera video nadzora, podrazumijeva snimanje facijalnih karakteristika, odnosno biometrije lica, radi upoređivanja takvih snimaka sa bazama podataka koje su povezane sa sistemom video nadzora te utvrđivanja identiteta putem softvera za prepoznavanje lica.

Zakonom je utvrđeno da podaci koji otkrivaju biometrijske podatke spadaju u *posebne kategorije ličnih podataka*.

Članom 9. stav (1) Zakona, zabranjena je obrada posebnih kategorija ličnih podataka, osim izuzetaka propisanih u stavu (2) istog člana Zakona. Primjenjiv osnov za automatsku obradu posebne kategorije ličnih podataka, propisan je u članu 9. stav (2) tačka g), kojim je određeno da je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena ako: „*je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. U ovim slučajevima zakon mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnim mehanizmima zaštite*“.

Zakonom je u članu 10. određena automatska obrada posebne kategorije ličnih podataka, kojim je propisano sljedeće:

„*Posebna kategorija ličnih podataka ne može se obrađivati automatski ako zakonom nije predviđena odgovarajuća zaštita*“.

Dakle, da bi Ministarstvo moglo vršiti automatsko prepoznavanje lica građana putem sistema video nadzora na javnim površinama, onda takva obrada treba da je propisana zakonom koji mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnoj zaštiti.

U skladu sa principom pravičnosti i zakonitosti, relevantan propis u ovoj pravnoj stvari je Zakon o policiji i unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske broj: 57/16, 110/16, 58/19 i 82/19), kojim se uređuju nadležnost, djelokrug, osnovi organizacije i rukovođenja u Ministarstvu, policijski i drugi unutrašnji poslovi iz nadležnosti Ministarstva, osnovni principi u

Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6

tel/men +387 33 726-250, faks/faks +387 33 726-251

primjeni policijskih ovlaštenja, policijska ovlaštenja, dužnosti i prava iz radnih odnosa, prijem u radni odnos u Ministarstvo policijskih službenika, državnih službenika i namještenika, činovi i unaprjeđenje policijskih službenika, radni uslovi policijskih službenika, disciplinska i materijalna odgovornost policijskih službenika, obrada ličnih podataka i zaštita tajnih podataka, policijska i stručna obuka, kontrola i javnost rada Ministarstva i druga pitanja.

U članu 8. stav (3) Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima, propisano je da je prilikom vršenja poslova iz propisanih nadležnosti i ovlaštenja, Ministarstvo dužno da obezbjedi obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom.

Nadalje, navedenim zakonom je u članu 29., propisano da se policijskim službenicima, odnosno policijskom organu radi sprječavanja krivičnih djela, prekršaja, održavanja javnog reda i mira, kontrole bezbjednosti saobraćaja, obezbjeđenja javnih skupova, obezbjeđenja lica i imovine, ovim zakonom daje ovlaštenje da vrši nadzor i snimanje javnog mjesta.

U članu 46. Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima određeno je sljedeće:

„(1) Policija je ovlašćena da vrši nadzor i snimanje javnog mjesta uređajima za audio-vizuelno snimanje i fotografisanje radi sprječavanja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, kao i obavljanja drugih policijskih poslova.

(2) Kada postoji opasnost da prilikom javnog okupljanja može doći do ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine, policijski službenik je ovlašćen da može izvršiti audio-vizuelno snimanje i fotografisanje javnog skupa.

(3) Policijski službenik je ovlašćen da može izvršiti audio-vizuelno snimanje primjene policijskih ovlaštenja, kao i radi kontrole i analize vršenja policijskih poslova“.

Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima, u članu 140. stav (3) utvrđeno je ovlaštenje Ministarstvu da u izuzetnim situacijama koje su propisane zakonom prikuplja i obrađuje lične podatke iz posebne kategorije.

Dakle, Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima određen je pravni osnov Ministarstvu za obradu ličnih podataka upotrebom video nadzora na javnim mjestima u svrhu vršenja policijskih poslova. Navedenim odredbama, niti bilo kojom odredbom Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima, nije utvrđeno pravo ili obaveza Ministarstvu na obradu ličnih podataka građana na način da vrši automatsko prepoznavanje lica putem sistema video nadzora na javnim površinama u svrhu obavljanja policijskih poslova.

Kako je naprijed navedeno, Zakonom je jasno i nedvosmisleno određeno da automatska obrada posebne kategorije ličnih podataka treba da je propisana zakonom koji mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnoj i odgovarajućoj zaštiti. Prema tome, jasno je da Ministarstvo nema zakonit osnov da putem sistema video nadzora na javnim površinama, vrši automatsko prepoznavanje lica građana u svrhu vršenja policijskih poslova.

Ministarstvo se izjasnilo da sistem za nadzor i snimanje javnih površina, koji je uspostavljen u okviru Ministarstva, ne posjeduje funkcionalnost prepoznavanja lica, niti biometrijske obrade podataka. S tim u vezi, navelo je da oprema koja vrši nadzor i snimanje, odnosno kamere, posjeduju funkcionalnost detekcije lica, koja omogućava usmjeravanje fokusa kamere i služi za izoštravanje slike u ciljanim dijelovima nadgledane površine ili javnog mjesta u slučaju sistema Ministarstva. Ministarstvo je istaklo da pametna funkcija „detekcija lica“ ni na koji način nije isto što i funkcija „prepoznavanje lica“, koja predstavlja biometrijsko skeniranje lica radi upoređivanja sa bazama podataka. Ministarstvo je u informaciji istaklo da ne posjeduje softver koji omogućava biometrijsko skeniranje lica u svrhu pretrage baza podataka.

Suprotno prednjim navodima, Ministarstvo je Politikom video nadzora od 08.06.2018. godine, koja se odnosi na sve sisteme video nadzora koji se budu realizovali nakon objavljivanja iste, definisalo specifične kamere ili sisteme za automatsko prepoznavanje lica. Nadalje, Politikom video nadzora, propisano je da implementacija sistema sa mogućnošću automatskog prepoznavanja

lica ili automatskog očitavanja registarskih oznaka treba da predvidi i mogućnost povezivanja sa drugim sistemima koji se koriste u Ministarstvu.

Dakle, Ministarstvo je Politikom video nadzora, odnosno aktom niže pravne snage od zakona, propisalo obradu ličnih podataka vršenjem automatskog prepoznavanja lica građana putem sistema video nadzora na javnim površinama, te drugim mjestima i objektima nad kojima vrši nadzor.

Osim toga, prema podacima iz dostavljene specifikacije o tehničkim karakteristikama opreme za sistem video nadzora na području grada Banjaluka, Ministarstvo ima mogućnost da istu, uz primjenu odgovarajućih softvera, koristi za automatsko prepoznavanje lica građana putem sistema video nadzora na javnim površinama u Republici Srpskoj.

Prema tome, Ministarstvo može vršiti automatsko prepoznavanje lica upotrebom sistema video nadzora spojenog putem odgovarajućih softvera i elektronskih uređaja sa bazama ličnih podataka građana u određeni mrežni sistem, a što predstavlja automatsku obradu biometrijskih podataka.

Stoga, jasno je da je Ministarstvo predvidjelo obradu ličnih podataka građana automatskim prepoznavanjem lica, putem sistema video nadzora na javnim površinama, iako za takvu obradu posebne kategorije ličnih podataka, nema propisan pravni osnov u Zakonu o policiji i unutrašnjim poslovima.

Zaštita ličnih podataka obuhvaćena je članom 8. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima i ima jaču pravnu snagu nad bilo kojim domaćim zakonom.

Član 8. Konvencije određuje poštivanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske, naglašava značaj vladavine zakona u demokratskom društvu, a posebno sprječavanje proizvoljnog miješanja u prava iz Konvencije.

Svaka obrada ličnih podataka je ograničenje privatnosti, a da bi bila zakonita prema članu 8. stav 2. Konvencije moraju kumulativno biti ispunjena tri uslova:

1) *da je propisana zakonom* - Prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, izraz "propisano zakonom" i "u skladu sa zakonom" podrazumijeva ne samo puko propisivanje radnje domaćim zakonom, nego kvalitet tog zakona. Zakon treba biti podjednako i pristupačan i predvidiv, odnosno formulisan dovoljno precizno da omogući građaninu da usaglasi svoje ponašanje. Da bi zakon ispunio ove zahtjeve mora pružiti određenu mjeru zakonske zaštite od proizvoljnog miješanja javnih vlasti u prava koja štiti Konvencija. Zakon mora dati dovoljno jasan obim bilo kakvog diskrecionog prava koje se daje javnim vlastima, kao i način kako se ono izvršava (Predmet: Rotaru protiv Rumunije, predstavka br. 28341/95, presuda od 4 maja 2000. godine stav 52, Rekvenyi protiv Mađarske, predstavka br. 25390/94 presuda od 20 maja 1999. godine, stav 34).

2) *da se vrši u jednom od legitimnih ciljeva* - Dopušteni osnov za ograničenja prava privatnosti zahtjeva „da se isto vrši u jednom od legitimnih ciljeva“ i obuhvata državnu sigurnost, javnu sigurnost, javni red, sprječavanje nereda ili kriminala, zaštita zdravlja ili morala, zaštita ugleda, prava i sloboda drugih, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanje otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju i očuvanje autoriteta i nepristrasnosti sudstva. Ipak samo pozivanje na ove uslove od strane države nije dovoljno, jer bi onda garantovanje prava utvrđenih Konvencijom bilo iluzorno.

3) *da je neophodna u demokratskom društvu* - „Neophodnost u demokratskom društvu“ prema stanovištu Evropskog suda za ljudska prava pretpostavlja vaganje suprotstavljenih interesa u cilju utvrđivanja da li je ograničenje garantovanih prava opravdano i u skladu sa Konvencijom.

„Neophodnost“ prema tom stavu znači – hitno društveno potrebno i da ograničenje prava mora biti srazmjerno cilju kome se teži što obavezuje nacionalne vlasti da moraju primijeniti metod

koji je najmanje restriktivan u odnosu na pravo privatnosti (Predmet: Sporrang i Lonroth protiv Švedske, predstavka br. 7151/75, presuda od 23 septembra 1982, stav 69).

„Proporcionalnost“ se u kontekstu analize neophodnosti u demokratskom društvu javlja kao test u kojem se ispituje da li je „restriktivna mjera srazmjerna legitimnom cilju kojem se teži“, da li postoji „goruća socijalna potreba“ za takvu restrikciju, te da li su razlozi koji su dati „relevantni i dovoljni“.

Praksa Evropskog suda za ljudska prava je najbolja mjera i ona se mora uzeti u obzir prilikom odlučivanja o bilo kojem pravu i presude zapravo služe ne samo rješavanju konkretnih predmeta već, opštije, da rasvijetle, čuvaju i razvijaju pravila uvedena Konvencijom, doprinoseći na taj način poštovanju obaveza koje su države preuzele pristupajući Konvenciji (Predmet: Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva, predstavka br. 5310/71, presuda od 8 januara 1978, stav 154).

Dakle, da bi određeno miješanje u privatnost bilo zakonito prema članu 8. stav 2. Konvencije, moraju kumulativno biti ispunjena sva tri uslova: da je isto propisano zakonom, da je nužno društveno potrebno i da ograničenje prava mora biti srazmjerno legitimnom cilju kome se teži.

U vezi obrade biometrijskih podataka građana, kao što je video nadzor sa softverom za prepoznavanje lica, pojedine države u neposrednom okruženju Bosne i Hercegovine ili su donijele relevantne zakonske propise kojima je regulisana takva obrada ličnih podataka ili su u fazi javne debate da li je takva obrada neophodna u demokratskom društvu. Republika Hrvatska je donijela Zakon o obradi biometrijskih podataka, kojim se uređuje obrada biometrijskih podataka radi efikasnog utvrđivanja identiteta, ali i zaštite fizičkih lica od zloupotrebe njihovih ličnih podataka, pri čemu se prema stavu nadležnih organa, vodilo računa da navedeni zakon bude u skladu sa uredbama i direktivama Evropske Unije. Nadalje, *Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti*, kao nadzorni organ za zaštitu ličnih podataka u Republici Srbiji, nije dao pozitivan stav Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije na Procjenu uticaja na zaštitu ličnih podataka u vezi upotrebe „*pametnog video nadzora*“ na javnim površinama sa mogućnošću skeniranja lica građana. S tim u vezi, *Poverenik* je istakao da takva obrada nema zakonski osnov, da su načela koja su preuzeta iz Opšte uredbe o zaštiti ličnih podataka (GDPR) u znatnoj mjeri zanemarena, da obrada nije srazmjerna u odnosu na cilj koji se želi postići, te da cilj kao što je suzbijanje protivpravnih radnji ne može opravdati potencijalne prijetnje po prava i slobode građana. *Poverenik* ne spori da takav vid video nadzora pomaže u sprječavanju i otkrivanju krivičnih djela, te nalaženju nestalih lica, ali je isto tako stava da treba sagledati i njegove negativne aspekte. Zaključno, stav *Poverenika* je da ukoliko je zaista potrebno uvođenje „*biometrijskog nadzora*“, onda je isti neophodno regulisati zakonom koji treba da sadrži sve mjere zaštite ličnih podataka.

Obrada biometrijskih podataka predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca, i da bi ista mogla biti zakonski regulisana, potrebno je prethodno provesti niz aktivnosti koje podrazumijevaju javnu debatu u koju treba da se uključe svi relevantni faktori u demokratskom društvu. Dakle, potrebno je da se transparentno utvrdi da li je obrada ličnih podataka na način da se putem video nadzora na javnim površinama vrši automatsko prepoznavanje lica građana, zaista neophodna u vršenju policijskih poslova. Omogućavanje takve obrade ličnih podataka ni u kojem slučaju ne bi trebalo biti neodređeno i generalizovano, već strogo ograničeno i vremenski i prostorno. Naime, realna mogućnost je da onaj ko kontroliše takav sistem, u svakom trenutku zna i može identifikovati svakog građanina i njegovu lokaciju, iako isti ne vrši krivično djelo ili prekršaj, već se samo kreće nadziranim površinama. Stoga, upitan bi bio stav da se automatsko prepoznavanje lica putem sistema video nadzora na javnim površinama, može pravdati i da je takva obrada srazmjerna cilju koji se želi postići, kao što je sprječavanje i otkrivanje krivičnih djela. Nadalje, potrebno je sagledati sve druge aspekte takve obrade ličnih podataka u odnosu na potencijalne prijetnje po prava i slobode građana, a naročito pravo na privatnost u pogledu obrade

ličnih podataka. Tek nakon transparentne javne debate, a pod uslovom da su ispoštovani svi zahtjevi i obaveze demokratskog društva, zakonodavac može kreirati određena zakonska rješenja.

U predmetnom slučaju, automatska obrada posebne kategorije ličnih podataka automatskim prepoznavanjem lica putem sistema video nadzora na javnim površinama, nije propisana zakonom. Stoga, nije svrsishodno raspravljati o tome da li je takva obrada, a koju je Ministarstvo propisalo svojim aktom, neophodna radi postizanja legitimnog cilja u demokratskom društvu.

Ministarstvo je navelo da je uspostavilo evidenciju video nadzora, da je postupilo u skladu sa članom 14. stav (2) Zakona, te da je donijelo akte koji se odnose na evidencije o zbirkama ličnih podataka i akte kojim se reguliše upotreba video nadzora. Međutim, ispunjavanje navedenih zakonskih obaveza, ne znači niti predstavlja osnov Ministarstvu da svojim aktima reguliše obradu ličnih podataka kao u predmetnom slučaju, koja može biti regulisana samo zakonom.

Uvažavajući zvanično izjašnjenje Ministarstva da ne posjeduje softver za prepoznavanje lica, Agencija nije izrekla druge upravne mjere.

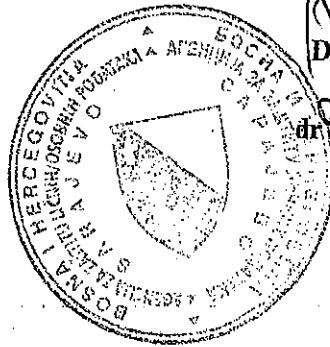
Shodno navedenom, na osnovu člana 40. stav (2) tačka e) i člana 41. stav (1) Zakona, riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 60 dana od dana dostavljanja rješenja.

Dostavljeno:

- Ministarstvo unutrašnjih poslova
Republike Srpske
Trg Republike Srpske br.1
78000 Banjaluka,
- U spis predmeta.

DIREKTOR

dr Dragoljub Reljić

Broj: 03-1-02-1-723-2/23
Datum: 23.08.2023. godine

ALUMINA D.O.O. ZVORNIK
Karakaj bb
75400 Zvornik

PREDMET: Obrada ličnih podataka putem kamera video nadzora za prepoznavanje lica,
Mišljenje, dostavlja se

VEZA: Vaš akt broj: 43-110823/530/4 od 11.08.2023. godine

Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) zaprimila je akt veze u kojem je navedeno da je Alumina d.o.o. Zvornik (u daljem tekstu: Alumina) u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka i na osnovu odobrenja Agencije uspostavila video nadzor u svrhu zaštite imovine, te bezbjednosti radnika i trećih lica. Dalje je navedeno da se pojavila potreba za uvođenjem dodatnih 20 IP kamera koje obezbjeđuju prepoznavanje lica u blizini izuzetno važnih zona, prostorija koje zahtijevaju dodatni nivo sigurnosti te prostorija sa ograničenim pravom pristupa, a u svrhu zaštite i bezbjednosti radnika, imovine društva te sprječavanja sigurnosnih incidenata i pristupa neovlašćenim radnicima i trećim licima. Stoga, zahtijeva se mišljenje Agencije da li postoje zakonske prepreke za uvođenje takvog dodatnog sistema video nadzora, imajući u vidu da se radi o uvođenju dodatnih kamera sa poboljšanom tehnologijom, a da je svrha uvođenja istih u direktnoj vezi sa već utvrđenom. Takođe, zahtijeva se od Agencije da ukaže na eventualne zakonske obaveze ili obaveze prilagođavanja internih akata, pri realizaciji nadogradnje video nadzora.

U vezi sa naprijed navedenim, na osnovu člana 40. stav (2) tačka g) Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 49/06, 76/11 i 89/11), dajemo sljedeće:

MIŠLJENJE

Zakon o zaštiti ličnih podataka (u daljem tekstu: Zakon) je opšti propis koji reguliše obradu i zaštitu ličnih podataka, a primjenjuje se na lične podatke koje obrađuju svi javni organi, fizička i pravna lica, osim ako posebnim zakonom nije propisano drugačije.

U skladu sa članom 3. Zakona:

- *lični podaci* znače bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičko lice koje je identifikovano ili se može utvrditi identitet lica;

- *nosilac podataka* je fizičko lice čiji se identitet može ustanoviti ili identifikovati, neposredno ili posredno, naročito na osnovu jedinstvenog matičnog broja te jednog ili više faktora karakterističnih za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog lica;

- *posebne kategorije* podataka podrazumijevaju sve lične podatke koji otkrivaju:

a) rasno porijeklo, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost, ili članstvo u sindikatima, religiozno, filozofsko ili drugo uvjerenje, zdravstveno stanje, genetski kod i seksualni život;

Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka 6 / Дубровачка број 6
tel/men +387 33 726-250, faks/fакс +387 33 726-251

- b) krivične presude;
- c) biometrijske podatke;

- *obrada ličnih podataka* podrazumijeva bilo koju radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unos, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, savjetovanje, korišćenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

- *kontrolor* je svaki javni organ, fizičko ili pravno lice, agencija ili drugi organ koji samostalno ili s drugim vodi, obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade ličnih podataka na osnovu zakona ili propisa.

Shodno definicijama, Alumina je kontrolor koji vrši obradu ličnih podataka putem sistema video nadzora nad poslovnim prostorijama i svojom imovinom u svrhu lične i imovinske zaštite, te ima namjeru da sistem video nadzora nadogradi sa kamerama za prepoznavanje lica, takođe u svrhu zaštite lica i imovine i u svrhu sprječavanja sigurnosnih incidenata i pristupa neovlašćenim radnicima i trećim licima.

Snimanje putem kamera za prepoznavanje lica podrazumijeva mjerenje facijalnih karakteristika, odnosno biometrije lica, te drugih fizičkih i fizioloških obilježja nosioca podataka i upoređivanje tako nastalih snimaka sa bazama podataka u okviru sistema video nadzora ili sa bazama koje su povezane sa tim sistemom, radi utvrđivanja identiteta putem softvera za prepoznavanje lica.

Dakle radi se o automatskoj obradi biometrijskih podataka, koji shodno definicijama iz člana 3. Zakona, predstavljaju posebnu kategoriju ličnih podataka.

Obrada posebne kategorije ličnih podataka regulisana je članom 9. Zakona na sljedeći način:

„(1) *Obrada posebnih kategorija ličnih podataka je zabranjena.*

(2) *Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena je u sljedećim slučajevima:*

a) *ako je nosilac podataka izričito dao saglasnost;*

b) *ako je obrada neophodna da bi se zaštitili život, zdravlje, imovina i drugi vitalni interesi nosioca podataka ili drugog lica za koje se ne može dobiti saglasnost, a naročito kada se radi o fizički, mentalno ili pravno nesposobnom licu, ili ako se lice smatra nestalim, ili iz drugih sličnih razloga;*

c) *ako je obrada podataka potrebna da bi se izvršila obaveza ili posebna prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašćen zakonom;*

d) *ako se obrada podataka vrši za potrebe preventivne medicine, medicinske dijagnostike, pružanja i upravljanja medicinskim uslugama ako takve podatke obrađuje profesionalno medicinsko lice koje po zakonu ili kodeksu nadležnog organa podliježe obavezi da čuva profesionalnu tajnu ili druga lica koja takođe podliježu obavezi da čuvaju tajnu;*

e) *ako se obrada podataka vrši u okviru zakonitih aktivnosti ustanove, fondacije, udruženja ili druge neprofitne organizacije sa političkim, filozofskim, religioznim ili sindikalnim ciljevima, a pod uslovom da se obrada podataka isključivo odnosi na članove tih organa ili lica koja s njima redovno kontaktiraju u vezi sa njihovim ciljevima, pod uslovom da ti podaci ne budu otkriveni trećoj strani bez pristanka nosioca podataka;*

f) *ako se vrši obrada podataka koje je nosilac podataka jasno učinio javnim ili je obrada neophodna da bi se pokrenuo, izvršio ili odbranio od pravnih zahtjeva;*

g) *ako je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. U ovim slučajevima zakon mora da sadrži konkretne odredbe o adekvatnim mehanizmima zaštite.*“

Međutim, nijedan od izuzetaka od zabrane obrade posebne kategorije ličnih podataka iz člana 9. stav (2) Zakona, nije primjenjiv za automatsku obradu ličnih podataka kao u predmetnom slučaju.

Naime, kada je u pitanju automatska obrada posebne kategorije ličnih podataka, Zakonom je u članu 10. propisano sljedeće:

„Posebna kategorija ličnih podataka ne može se obrađivati automatski ako zakonom nije predviđena odgovarajuća zaštita“.

Dakle, da bi Alumina mogla vršiti obradu ličnih podataka putem kamera za prepoznavanje lica, onda takva obrada treba da je propisana zakonom koji mora sadržavati konkretne odredbe o adekvatnoj zaštiti.

S obzirom da nijednim zakonskim propisom u Bosni i Hercegovini nije propisana automatska obrada ličnih podataka putem kamera za prepoznavanje lica, samim tim je jasno da nema ni odgovarajuće zaštite ličnih podataka kako to nalaže član 10. Zakona.

Shodno naprijed navedenom, Agencija je mišljenja da Alumina nema pravni osnov za uspostavljanje, odnosno za dopunjavanje postojećeg sistema video nadzora sa kamerama za prepoznavanje lica, niti se takva obrada ličnih podataka može regulisati Odlukom o video nadzoru u smislu člana 21a. Zakona, ni bilo kojim drugim internim aktom Alumine.

Svrha kao što je zaštita lica i imovine, te sprječavanje sigurnosnih incidenata može se u potpunosti ispuniti i sa već uspostavljenim sistemom video nadzora i kamerama koje nemaju mogućnost prepoznavanja lica, dok se svrha kao što je sprječavanje neovlašćenog pristupa važnim i šticećenim prostorijama može ispuniti korišćenjem kartičnog ili drugih sistema koji su manje invazivni po privatnost nosioca podataka u odnosu na obradu ličnih podataka.

Zaključno, automatska obrada biometrijskih podataka predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca, a da bi takvo miješanje u privatnost bilo zakonito prema članu 8. stav 2. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, moraju kumulativno biti ispunjena tri uslova: da je isto propisano zakonom, da je nužno društveno potrebno i da ograničenje prava mora biti srazmjerno legitimnom cilju kome se teži. Kako predmetna obrada ličnih podataka nije regulisana zakonom, jasno je da bi uvođenje video kamera za prepoznavanje lica na osnovu proizvoljne procjene kontrolora, predstavljalo neosnovano miješanje u pravo na privatnost nosioca podataka u pogledu obrade ličnih podataka sa nesagledivim rizikom od nastanka štetnih posljedica.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu,
- a/a.

DIREKTOR
dr. Dragoljub Reljić